

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVIII. évfolyam, 5. szám, 2015

Megjelenik kéthetente
2015. március 25.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	11
Gabonapiaci információk.....	14
Olajnövény-piaci jelentés.....	16
Szójabab.....	16
Napraforgómag.....	16
Repcemag.....	16
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	18
Termelői és kikötői árak.....	22
Olajmagpiaci információk.....	24
Bioüzemanyag melléklet.....	26
Agrárpolitikai Hírek.....	27

Összefoglaló

Az amerikai jegybank szerepét betöltő intézmény, a *FED* által 2015. március 18-án kiadott közlemény hatására a dollár (*USD*) – a március közepi 12 éves csúcsot követően – gyengült, ami felszabadította a nyomás alól a terménypiacokat. A *FED* ugyanis arról adott tájékoztatást, hogy az USA-ban a korábban előre jelzettnél visszafogottabb kamatemelés várható az idén és jövőre.

Jóllehet, az Európai Bizottság márciusi rövid távú kitekintésében a tavalyi rekordnál 5 százalékkal kevesebb, 143 millió tonna búza betakarítását vetítette előre az EU-ban a 2015/2016. évi szezonra, az igen korai projekció az élénk búzaexport áremelő hatását nem befolyásolta, így a termény fronthavi jegyzése 197 euró/tonnára erősödött a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 2015. március 20-ig.

A brazil reál gyengülése ösztönözte a dél-amerikai, újtermésű kukorica és szójabab kivitelét március harmadik hetében, miközben az erős dollár akadályozta az USA exportját.

A napraforgómag hazai tőzsdei jegyzése – az ukrainai trendhez igazodva – 112 ezer forint/tonnán stagnált a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában március második és harmadik hetében.

Az európai gazdálkodókat és mezőgazdasági vállalatokat tömörítő *Copa Cogeca* és az Európai Bizottság egyaránt az EU repcemagtermelésének csökkenésére számít az idén.

A világ bioetanol-termelése 91,3 millió m³ volt 2014-ben, 3 százalékkal több, mint 2013-ban. A szakértők a 2015-ben várható globális bioetanol-előállítást 91,9 millió m³-re teszik, ami csupán 0,7 százalékkal haladná meg a 2014. évi mennyiséget.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A búza fronthavi jegyzésének erősödését a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) elsősorban a pénzügyi befektetők azon törekvése indította el március második hetében, miszerint még az Egyesült Államok agrárminisztériumának (*USDA*) legfrissebb prognózisa előtt, rövid időn belül realizálják profitjukat. Mivel az *USDA* a februárhoz képest alig korrigálta a búzapiacra vonatkozó kilátásait, a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 185-188 dollár (*USD*)/tonna környékén mozgott március harmadik hetében. Az USA-ban a búzavetések fagykár miatti pusztulásáról szóló kedvezőtlen hírek hatását kihasználva a pénzügyi befektetők – a későbbi profit reményében – zárták vételi pozícióikat 2015. március 20-án, ami 195 dollár/tonnára emelte a búza kurzusát. A növekedéshez a dollár – a március közepi 12 éves csúcsot követő – gyengülése is hozzájárult, amit az amerikai jegybank szerepét betöltő intézmény, a *FED* által kiadott közlemény indított el. A *FED* ugyanis arról adott tájékoztatást 2015. március 18-án, hogy a korábban előre jelzettnél visszafogottabb kamatemelés várható az idén és jövőre. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 197 euró/tonnára erősödött a búza fronthavi jegyzése március 20-ig annak ellenére, hogy az Európai Bizottság márciusi rövid távú kitekintésében a tavalyi rekordnál 5 százalékkal kevesebb, 143 millió tonna búza betakarítását vetítette előre az EU-ban a 2015/2016. évi szezonra. Igaz, a várakozások szerint az EU búzaexportjának 13 és a belső felhasználásának 5 százalékos esése miatt a zárókészlet 41 százalékkal tízéves rekordra nőhet 2016 nyarán, az igen korainak számító előrejelzés árcsökkenő hatását felülírta az euró dollárral szembeni további gyengülése, ami fokozta az EU-ban termelt búza versenyképességét a világpiacon. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a Bizottság 23,7 millió tonna búza kivitelére adott engedélyt a 2014. július 1. és 2015. március 17. közötti időszakban, az előző szезon (rekordév) azonos periódusánál 8 százalékkal nagyobb volumenre. Magyarországra nem gyűrűzött be a világpiaci ár emelkedése, a Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 54,3 ezer forint/tonnán jegyezték a malmi, 48,2 ezer forint/tonnán a takarmánybúzát a legközelebbi lejáratra vonatkozóan március eleje óta. A fizikai piacon sem tör-

tént számottevő változás március első felében, az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 55-56, a takarmánybúzáé 46 ezer forint/tonna volt.

Kukorica

Noha az *USDA* a kukorica 2014/2015. gazdasági évi globális zárókészletét 4 millió tonnával lefelé, 185 millió tonnára módosította márciusban a februárhoz képest, a termény fronthavi jegyzését ez nem mozdította el a 150-152 dollár/tonna körüli szintről a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) március második hetében, mivel a csökkentés a főbb exportöröket nem érintette. Tekintettel arra, hogy a déli féltekén a szokásosnál később kezdték a kukorica betakarítását, az USA-ból származó terménynek március elején sem volt versenytársa a világpiacon, ezért a korábban prognosztizáltnál 1 millió tonnával 45,5 millió tonnára növelték a kukorica folyó gazdasági évi exportját az elsőszámú kukoricaexportőr-nél. Március harmadik hetében azonban változott a helyzet, a brazil reál gyengülése ugyanis ösztönözte a dél-amerikai új termés kivitelét, miközben az erős dollár akadályozta az USA-ból származóét. Ezekhez hozzájárult a kőolaj világpiaci árának gyengülése, így a kukorica fronthavi jegyzése a 146-149 dollár/tonna tartományba esett ebben az időszakban. A dollár *FED*-közlemény által indított gyengülése miatt a kukorica kurzusa 3 százalékkal 152 dollár/tonnára emelkedett 2015. március 20-án. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 160-165 euró/tonna között hullámozott a kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése. Jóllehet, az Európai Unióban még el sem kezdődött a kukorica vetése, az európai gazdálkodókat és mezőgazdasági vállalatokat tömörítő *Copa Cogeca* és az Európai Bizottság előrejelzéseikben az idei kibocsátás csökkenését vetítik előre. Az Európai Bizottság a növény termőterületének 4 százalékos zsugorodásával számol, így az elmúlt öt év tekintetében a legkisebb területen, 9,2 millió hektáron vethetik el a magot a gazdák az idén tavasszal. A tavalyinál 6,4 százalékkal kisebb hozamokkal számolva 68,3 millió tonna termést jeleznek, amely 11 százalékkal elmaradhat ugyan a 2014. évitől, de minden idők második legnagyobb kibocsátása lehet. Magyarországon a takarmánykukorica fronthavi jegyzése – reagálva a párizsi kurzus korábbi emelkedésére – 42 ezer forint/tonnára nőtt, és ott stabilizálódott a BÉT-en 2015.

március második és harmadik hetében. Az AKI PÁIR adatai szerint március első felében átlagosan 38 ezer forint/tonnáért talált vevőre a termény.

Agrárpolitikai Hírek

- Megjelent a 10/2015. (III. 13.) FM rendelet az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről, amely a zöldítés gyakorlata mellett bemutatja az uniós jogból következő, valamenyny támogatásra jogosult terület kultúrallapotban tartásának követelményeit.

- Megjelent a 11/2015. (III. 13.) FM rendelet a fiatal mezőgazdasági termelők támogatásáról. E jogcím keretében a 40 évnél nem idősebb termelők igényelhetik a támogatást, amely maximum 5 éven keresztül nyújt-

ható, legfeljebb 2020-ig. Területi felső korlátja 90 hektár, hektáronkénti összege várhatóan 67,5 euró lesz. A támogatás igénybevételére nemcsak természetes, hanem jogi személyek is jogosultak. Ez utóbbiak esetében több dokumentumot kell az igényléskor mellékelni, illetve részletesebb magyarázatra szorul, hogy jogi személyeknél ki adhatja be a kérelmet és meddig jogosult a támogatásra.

- A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer keretében a 2015. március 23-i héten megkezdte a közel 1,2 milliárd forint összegű kárenyhítő juttatás kifizetését az érintett 513 kérelmező részére. Az MVH által előkészített kifizetési terv jóváhagyását követően a Földművelésügyi Minisztérium soron kívül intézkedett a szükséges forrás rendelkezésre bocsátásáról, ezáltal a kárenyhítő juttatások kifizetésére a jogszabályokban megállapított határidőig, március 31-éig sor kerül.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2015. 11. hét	2015. 11. hét/ 2015. 10. hét (százalék)	2015. 11. hét/ 2014. 11. hét (százalék)
Étkezési búza	55 386	98	98
Takarmánybúza	46 017	...	83
Takarmánykukorica	37 910	100	80
Takarmányárpa	39 309	...	-

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 03. 18.	2015. 03. 19.	2015. 03. 20.	
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2015. május	HUF/tonna	54 300	54 300	54 300
	Takarmánybúza	2015. május	HUF/tonna	48 200	48 200	48 200
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2015. május	EUR/tonna	192	195	197
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2015. május	USD/tonna	188	188	195

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

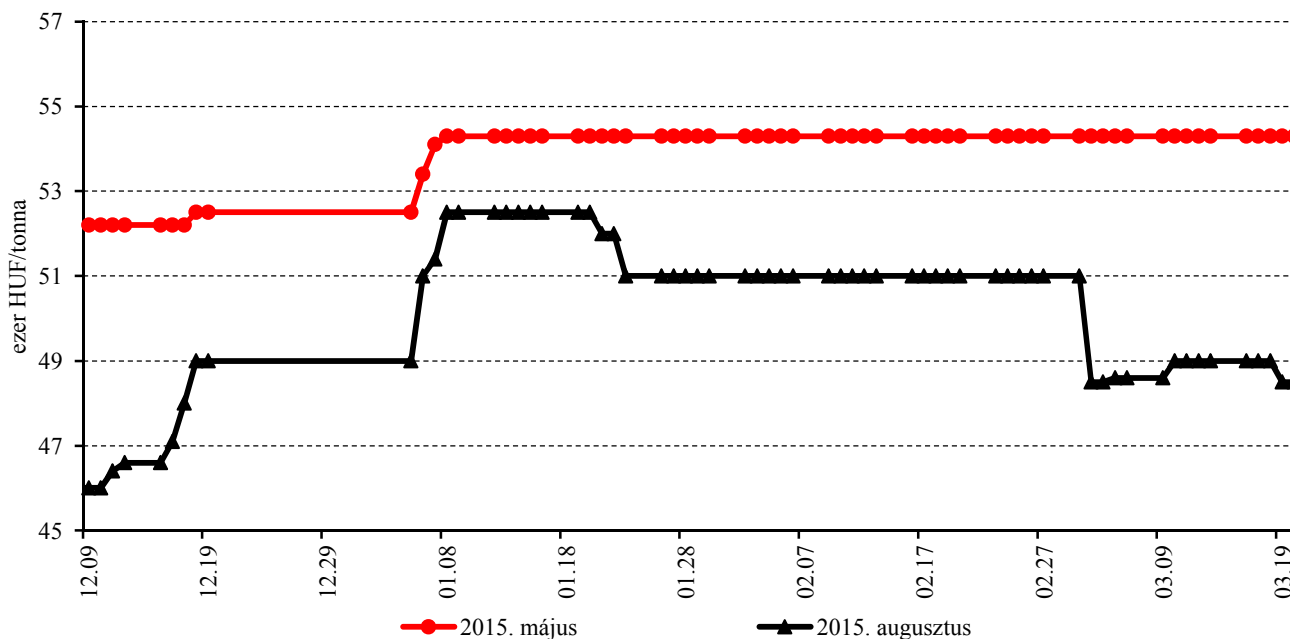
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 03. 18.	2015. 03. 19.	2015. 03. 20.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2015. május	HUF/tonna	42 200	41 800	41 800
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2015. június	EUR/tonna	164	164	164
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2015. május	USD/tonna	147	147	152

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

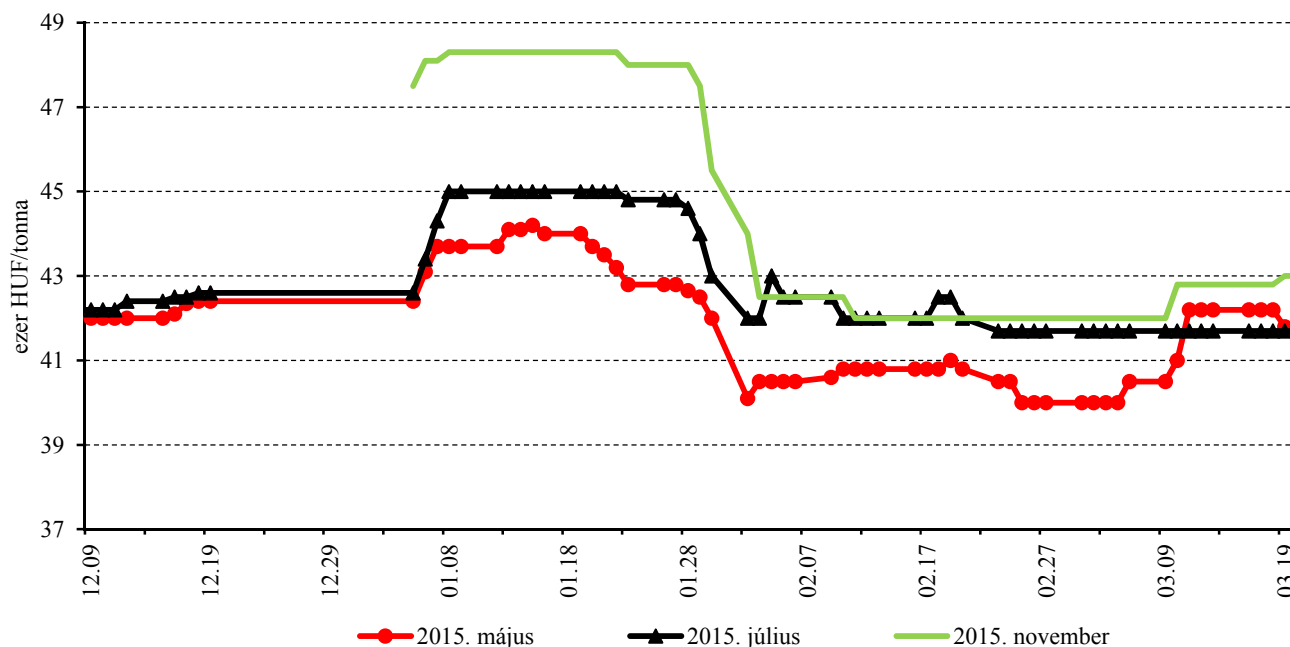
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

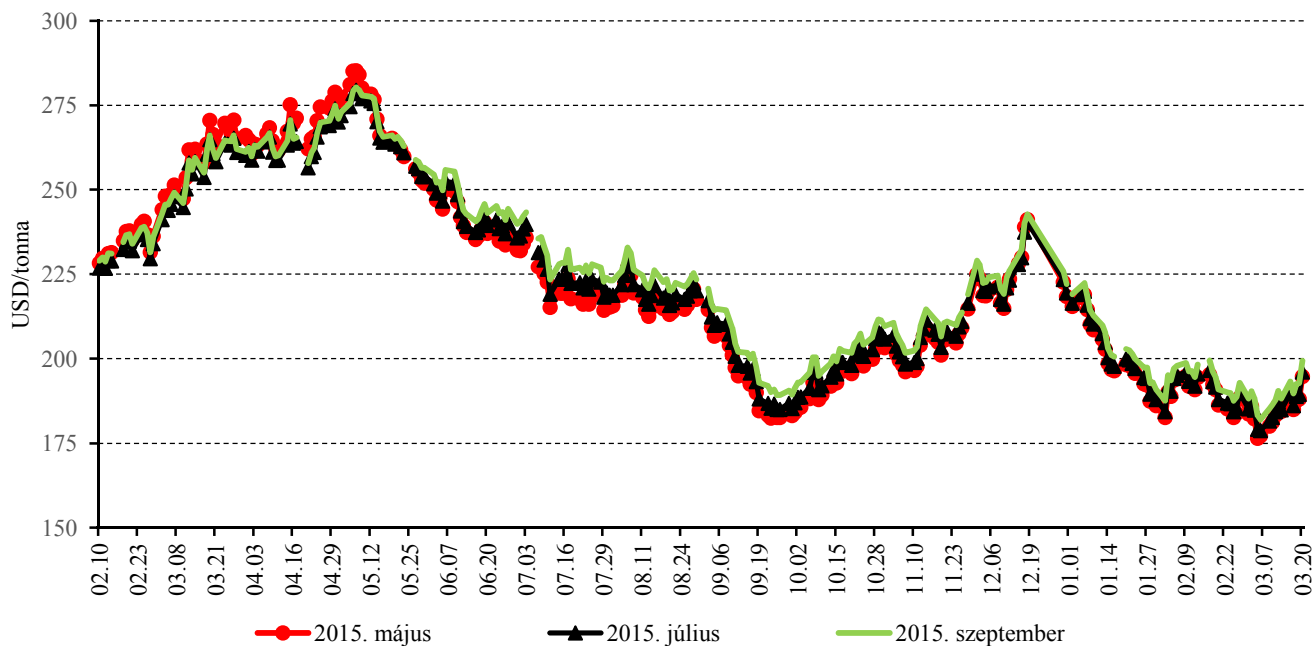
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

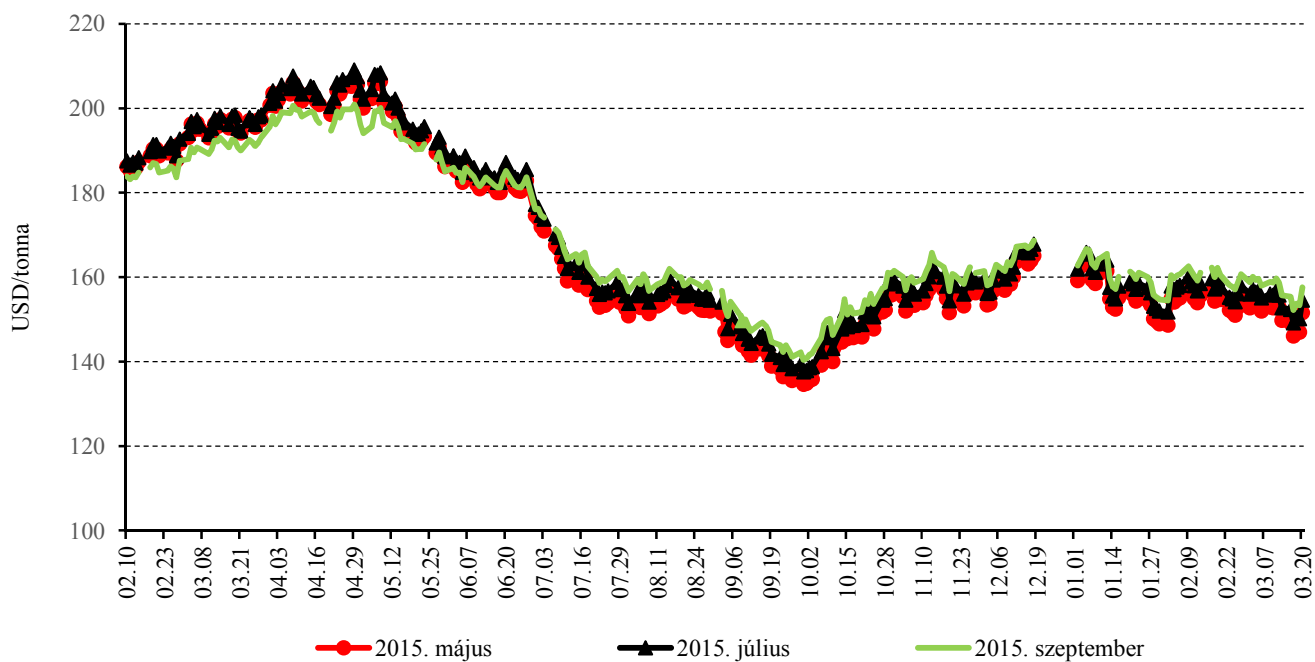
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

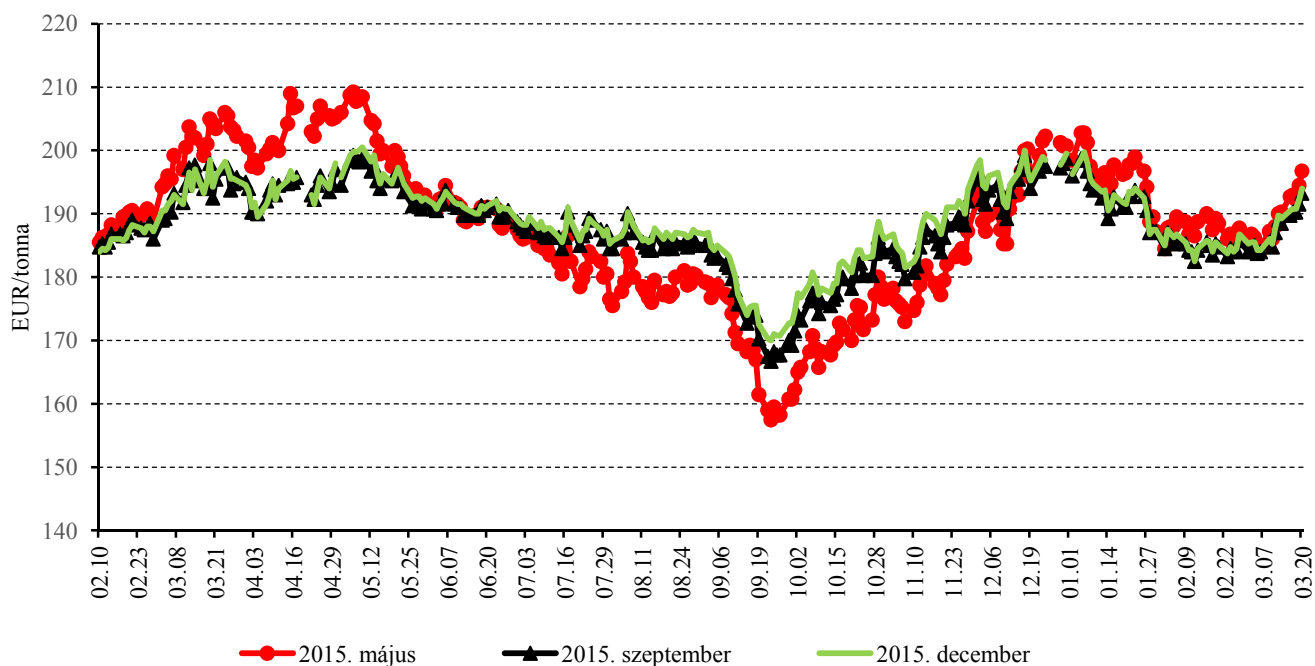
Forrás: CME/CBOT

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

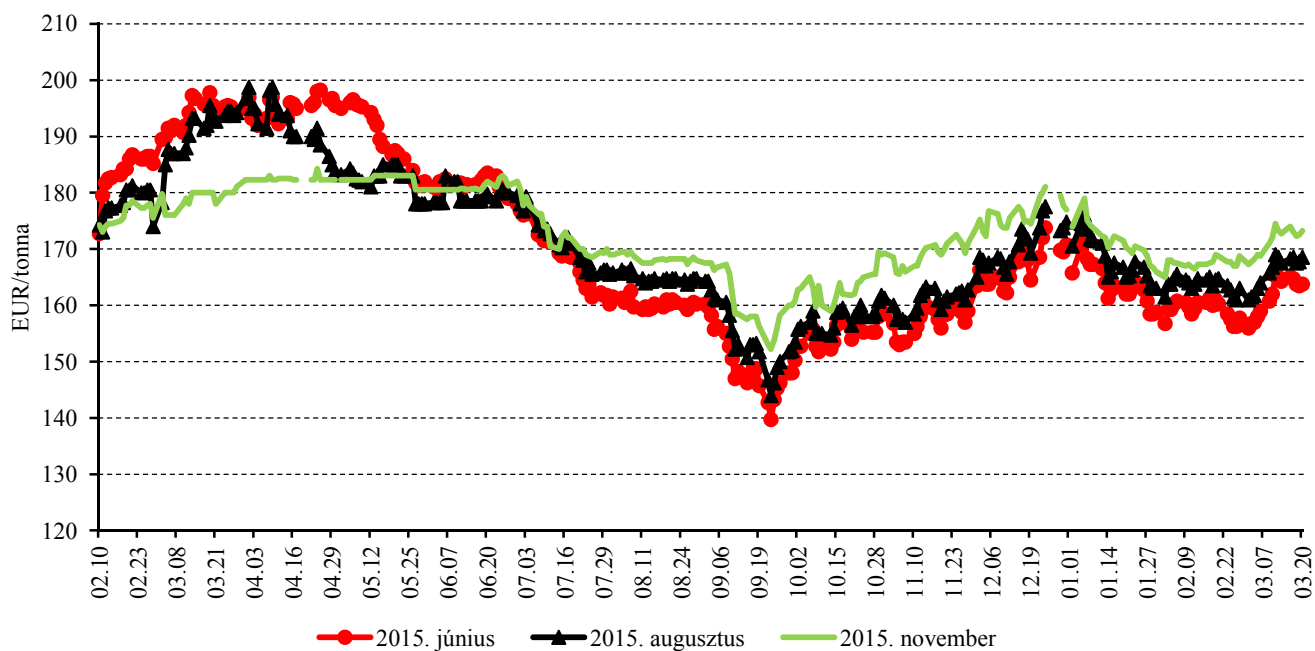
Forrás: CME/CBOT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2015. március 20.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2015. május	196	59 461	2015. május	195	55 341
2015. szeptember	193	58 550	2015. július	196	55 717
2015. december	194	58 854	2015. szeptember	199	56 657
2016. március	196	59 461	2015. december	204	58 056
2016. május	197	59 764	2016. március	209	59 352
2016. szeptember	194	58 854	2016. május	210	59 769
KUKORICA					
2015. június	164	49 677	2015. május	152	43 078
2015. augusztus	169	51 118	2015. július	155	43 930
2015. november	173	52 559	2015. szeptember	158	44 780
2016. január	175	53 090	2015. december	161	45 786
2016. március	177	53 772	2016. március	165	46 838
2016. június	179	54 379	2016. május	167	47 599

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2015. 03. 20. (százalék)	2015. 03. 16. (százalék)
Búza	2015. május	194,72	31,6	30,0
Kukorica	2015. május	151,57	26,6	-
Szójabab	2015. május	357,81	20,4	19,4
Szójadara	2015. május	357,05	26,2	25,6

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2015. március 17.)**

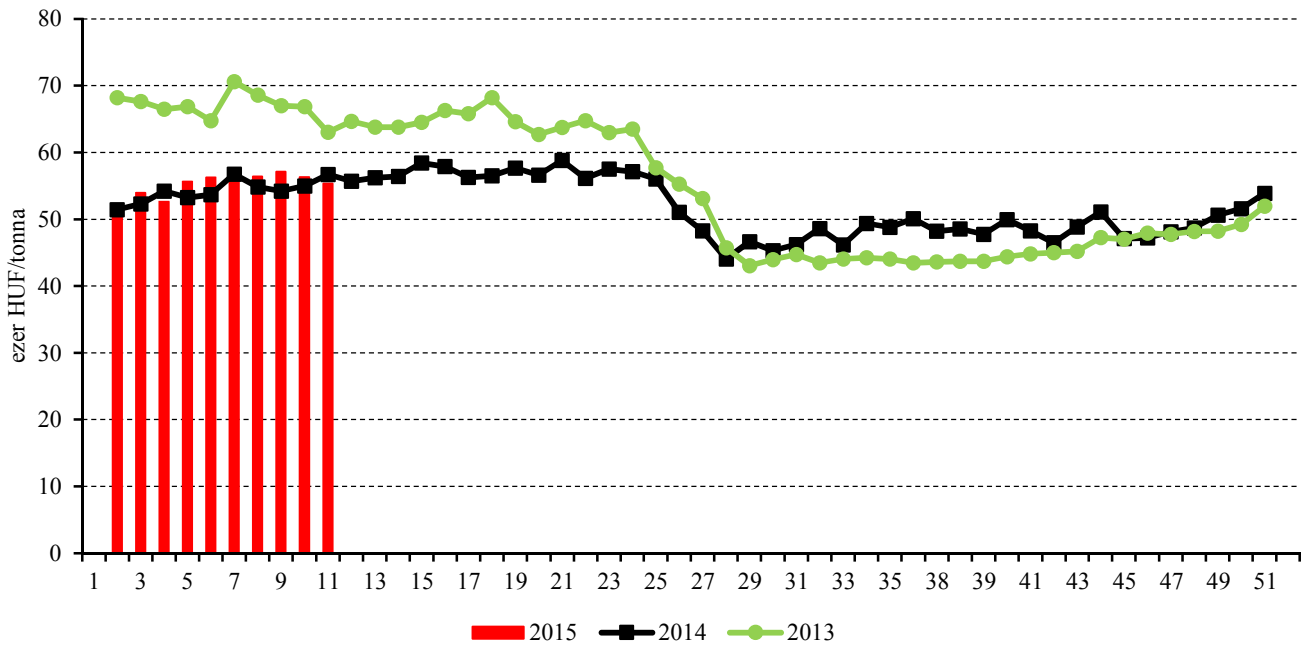
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	45 072	103 419	105 732	8 234	15 334	54 636	123 310	49 365	77 665	41 322	43 780
Kukorica	323 245	492 007	241 778	26 909	64 569	186 082	249 140	98 660	200 405	74 467	106 034
Szójabab	263 521	277 208	101 586	5 825	5 187	80 507	94 847	74 101	101 939	98 124	44 516
Szójadara	98 248	190 873	48 268	1 656	4 490	58 369	46 259	19 410	43 547	21 202	24 695

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

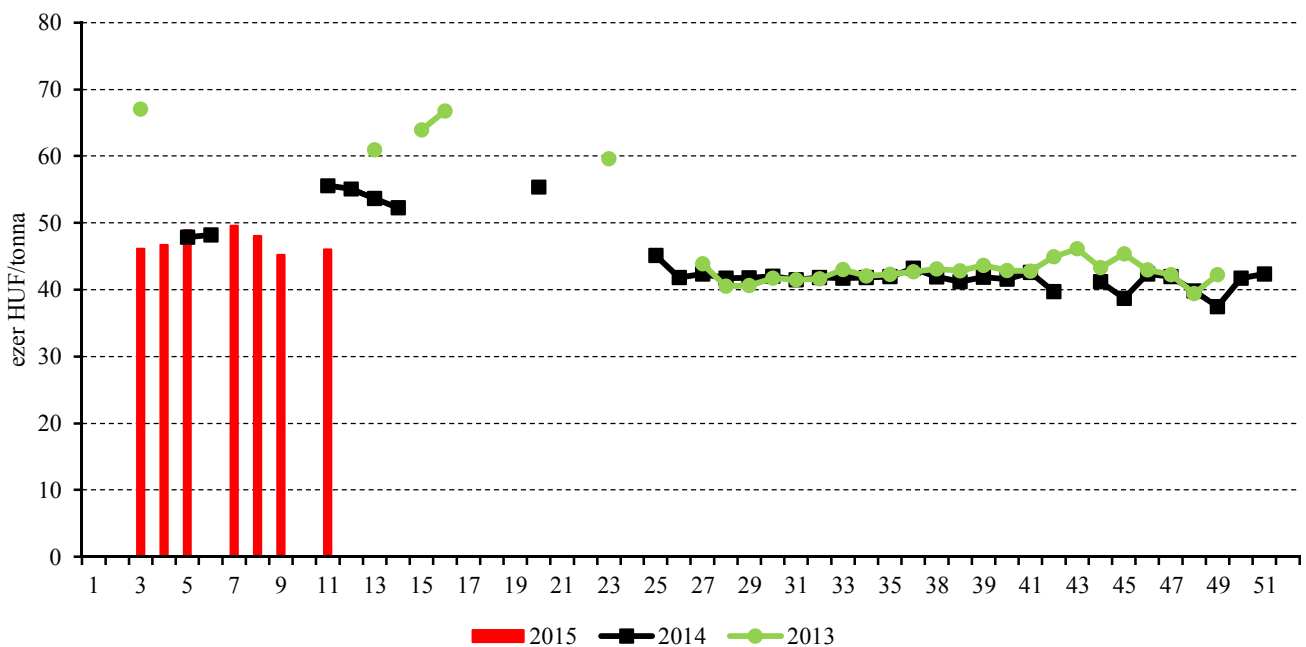
Termelői és kikötői árak

7. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

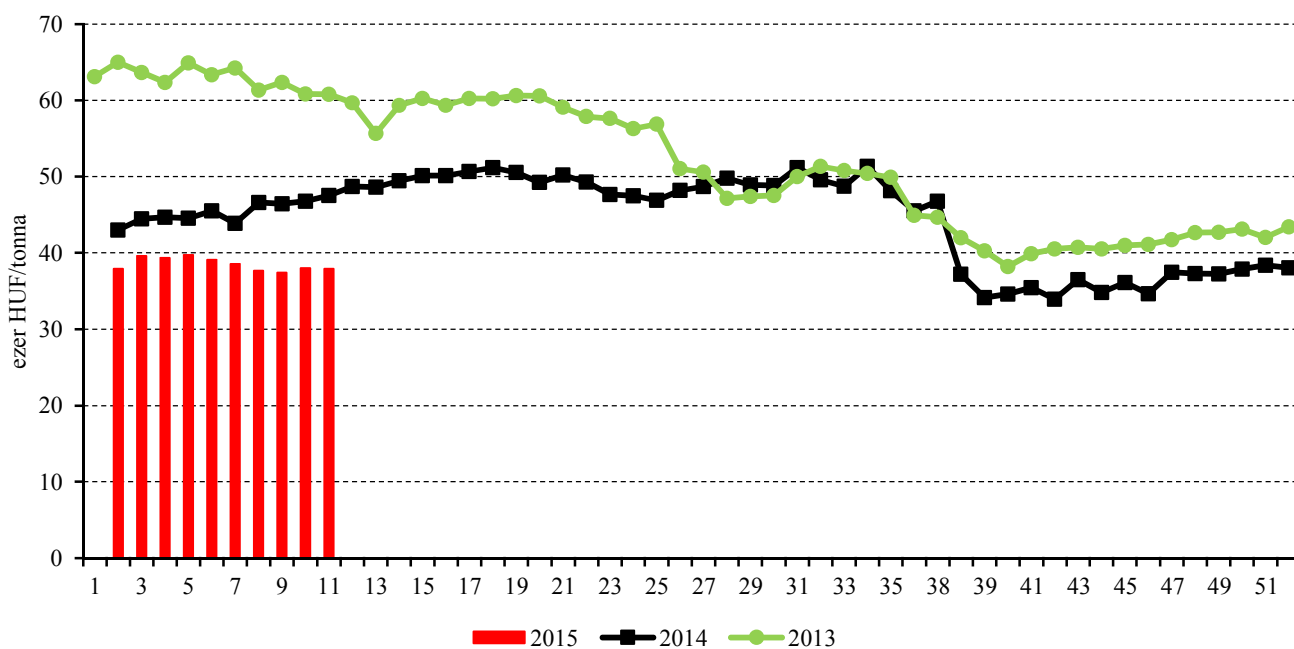
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

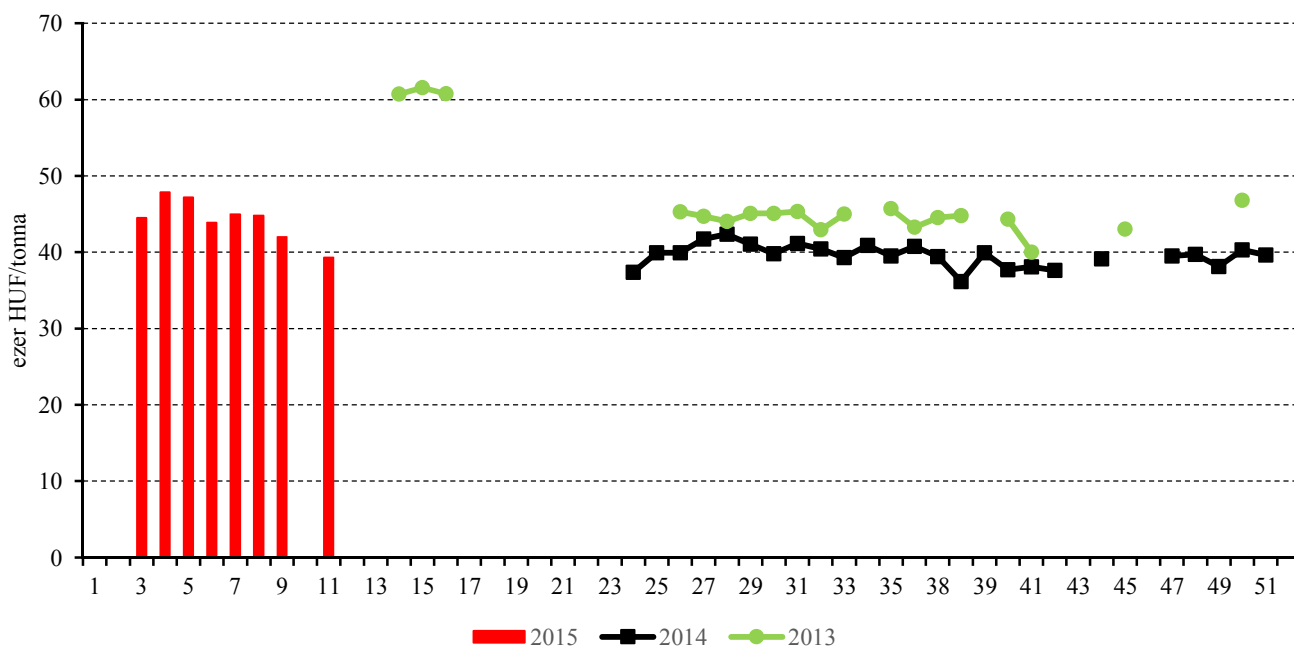
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2015. 02. 27.	2015. 03. 06.	2015. 03. 13.	2015. 03. 20.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	247	240	251	262
	Franciaország, FOB Rouen, 10,5%	USD/tonna	204	196	193	200
	Németország, FOB 12%	USD/tonna	229	222	216	229
	Oroszország 12,5% FOB	USD/tonna	230	223	220	215
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	227	223	218	215
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	245	236	240	227
KUKORICA	USA, FOB Gulf, No. 2	USD/tonna	177	177	176	180
	Franciaország, FOB Bordeaux	USD/tonna	172	168	17	174
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	169	168	167	167
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	181	180	176	182
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	164	164	165	170
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	197	194	200	204
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	-	-	205	200
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	214	213	210	-

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2015. 8. hét	2015. 9. hét	2015. 10. hét	2015. 11. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	169	159	159	168
	Németország, DEPSILO Hamburg	192	192	191	196
	Franciaország, DELPORT Rouen	185	183	184	189
	Románia, DEPSILO Banat	172	170	165	167
TAKARMÁNY- BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	148	138	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	184	183	182	184
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	165	-	161	168
	Románia, DEPSILO Oltenia	-	162	162	162
	Egyesült Királyság, FGATE	166	160	159	163
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	135	130	130	130
	Németország, DEPSILO Hamburg	174	167	179	182
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	149	146	152	160
	Románia, DEPSILO Oltenia	142	142	122	136
TAKARMÁNY- ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	-	-	-	-
	Németország, DEPSILO Hamburg	172	171	168	171
	Franciaország, DELPORT Rouen	174	-	179	183
	Románia, DEPSILO Muntenia	142	141	129	127
	Egyesült Királyság, FGATE	158	159	153	154

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

	Kiszerezés	Mértékegység	2014. 11. hét	2015. 10. hét	2015. 11. hét	2015. 11. hét/ 2014. 11. hét (százalék)	2015. 11. hét/ 2015. 10. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	544	508	498	92	98
		HUF/kg	78	74	74	95	100
	zsákos	tonna	1 187	1 498	3 012	254	201
		HUF/kg	78	76	76	97	100
	zacskós	tonna	856	676	950	111	141
		HUF/kg	78	88	89	114	101
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	...	42	14	...	33
		HUF/kg	...	82	91	...	111
	zacskós	tonna	48	29	31	64	106
		HUF/kg	91	94	95	105	101
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	361	290	348	96	120	361
		76	73	72	95	99	76
	zsákos	328	440	533	163	121	328
		76	75	75	99	101	76
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	16	52	33	208	64
		HUF/kg	84	84	83	99	99
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	72	43	44	61	103
		HUF/kg	89	96	97	109	102

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2014. február	2015. január	2015. február	2015. február/ 2014. február (százalék)	2015. február/ 2015. január (százalék)
Brojlertáp	tonna	4 855	5 843	6 700	138	115
	HUF/tonna	93 412	90 225	89 399	96	99
Hízósertéstáp	tonna	6 004	8 119	7 966	133	98
	HUF/tonna	77 158	74 822	74 052	96	99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon

ezer tonna

		2013	2014	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	2 178,0	2 118,6	97,3
	10039000 Árpa, nem vető	454,2	466,5	102,7
	10059000 Kukorica, nem vető	2 161,7	2 394,0	110,7
Import	10019900 Búza, nem vető	70,7	125,6	177,7
	10039000 Árpa, nem vető	52,7	40,7	77,4
	10059000 Kukorica, nem vető	119,2	211,1	177,1

Forrás: KSH

12. táblázat: Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei

ezer tonna

		2013. július 1.- 2014. március 18.	2014. július 1.- 2015. március 17.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	21 866	23 702	108,3
	Árpa	5 063	6 537	129,1
	Kukorica	2 254	2 235	99,1
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 272	2 187	171,9
	Árpa	20	59	295,0
	Kukorica	9 612	6 713	69,8

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: A világ búza- és kukoricamérlege

millió tonna

	USDA		IGC		Tallage	
	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}
BÚZA						
Termelés	716	725	713	719	695	708
Felhasználás	695	711	696	709	679	696
Export	162	160	155	152	156	153
Import	159	157	155	152	156	153
Zárókészlet	188	198	187	197	177	189
KUKORICA						
Termelés	990	990	991	992	970	977
Felhasználás	945	973	948	974	969	962
Export	130	118	120	115	129	114
Import	123	113	120	115	129	114
Zárókészlet	172	185	175	193	166	182

^{a)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) a déli félteke legnagyobb szójababtermelő és -exportőr országaiban rekord termést vetít előre a 2014/2015. gazdasági évre. A szakértők Braziliában 94,5, Argentínában 56 millió tonna szójabab betakarítására számítanak, amelynek fele már a tárolókban van. Az új termés megjelenése 351 dollár (*USD*)/tonnára mérsékelte a szójabab fronthavi jegyzését a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) március közepén. A dél-amerikai termés versenyképessége a gyenge real és az erős dollár miatt nőtt az észak-amerikaival szemben a világpiacon ebben az időszakban, ami az importőrök figyelmét az új termés felé irányította. A dollár 12 éve nem volt olyan erős, mint március közepén, azonban az amerikai jegybank szerepét betöltő intézmény, a *FED* 2015. március 18-i közleménye hatására – amelyben a kamatláb visszafogottabb emeléséről döntöttek – gyengülni kezdett. Ez felszabadította a nyomás alól a terménypiacokat, és a szójabab kurzusa 358 dollár/tonnára nőtt 2015. március 20-án.

Napraforgómag

Az Európai Bizottság március elején közzétett rövid távú előrejelzésében a tavalyihoz hasonló, 4,4 millió hektárra jelezte a napraforgómag ideai vetésterületét az Európai Unióban. A 2014. évinél gyengébb, 2 tonna/hektár körüli hozamok mellett 8,7 millió tonna magtermést prognosztizálnak az ideai évre a világ legnagyobb napraforgómag-exportőrénel. Az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség értesülései szerint az elsőszámú termelőnek számító Ukrajnában a gazdák a tavalyinál nagyobb területen, 5,6 millió hektáron (a luhanszki és donyecki régió kivételével) vethetnek napraforgómagot, így a kibocsátás 1 százalékkal 10,7 millió tonnára emelkedhet. A fekete-tengeri országban az olajmagok belpiaci ára továbbra is a hrivnya/dollár árfolyamának változásait tükrözi, és a szakértők szerint a helyzet csak a fizetőeszköz stabilizálásával változhat.

Ennek megfelelően 6-7 százalékkal 8200-8600 hrivnya/tonnára nőtt a termés belpiaci ára. A napraforgómag exportára 750-770 dollár/tonna (*FOB*) között oldalmazott március első három hetében. Az orosz kikötőkben ezzel egy időben 5 százalékkal 720 dollár/tonnára (*FOB*) esett a kikötői ár. A napraforgómag hazai tőzsdei jegyzése – az ukrainai trendhez igazodva – 112 ezer forint/tonnán stagnált a Budapesti Értéktőzsde (*BÉT*) áru-piaci szekciójában március második és harmadik hetében. Az AKI PÁIR adatai szerint a fizikai piacon 107 ezer forint/tonna körül mozgott a termés áfa és szállítási költség nélküli termelői ára március első felében.

Repcemag

A repcemag párizsi trendje (*Euronext/MATIF*) a szójababét (*CME/CBOT*) követte március elejéig, a hónap második hetétől azonban elvált attól és az elmúlt tizenegy hónap legmagasabb szintjén, 370 euró/tonna körül hullámozott. Az európai gazdálkodókat és mezőgazdasági vállalatokat tömörítő *Copa Cogeca* és az Európai Bizottság ugyanis egyaránt az EU repcemagtermelésének csökkenésére számít az idén. A várakozások szerint a kibocsátás 7-12 százalékkal 21-22 millió tonnára eshet, miközben az *USDA* a felhasználás 6 százalékos (26 millió tonnára) emelkedését jósolja. Mindez az import bővülését vetíti előre a következő, 2015/2016. évi szezonban. A jegyzés mérséklődését akadályozhatja a következő hónapokban, hogy a legfőbb beszállító, Ukrajna kibocsátása 20 százalékkal 1,8 millió tonnára csökkenhet az idén, ami távolabbi források felkeresését, továbbá a szójabab behozatalának növelését teheti szükségessé. Magyarországon 102 ezer forint/tonnán stagnált a repcemag legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése a *BÉT*-en március első három hetében, miközben a fizikai piaci ár tartotta a február végi 110-111 ezer forint/tonna szintet.

14. táblázat: Az olajmagok termelői ára Magyarországon

	2015. 11. hét	2015. 11. hét/ 2015. 10. hét (százalék)	2015. 11. hét/ 2014. 11. hét (százalék)
Napraforgómag	107 386	100	107
Repce	110 097	99	94

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

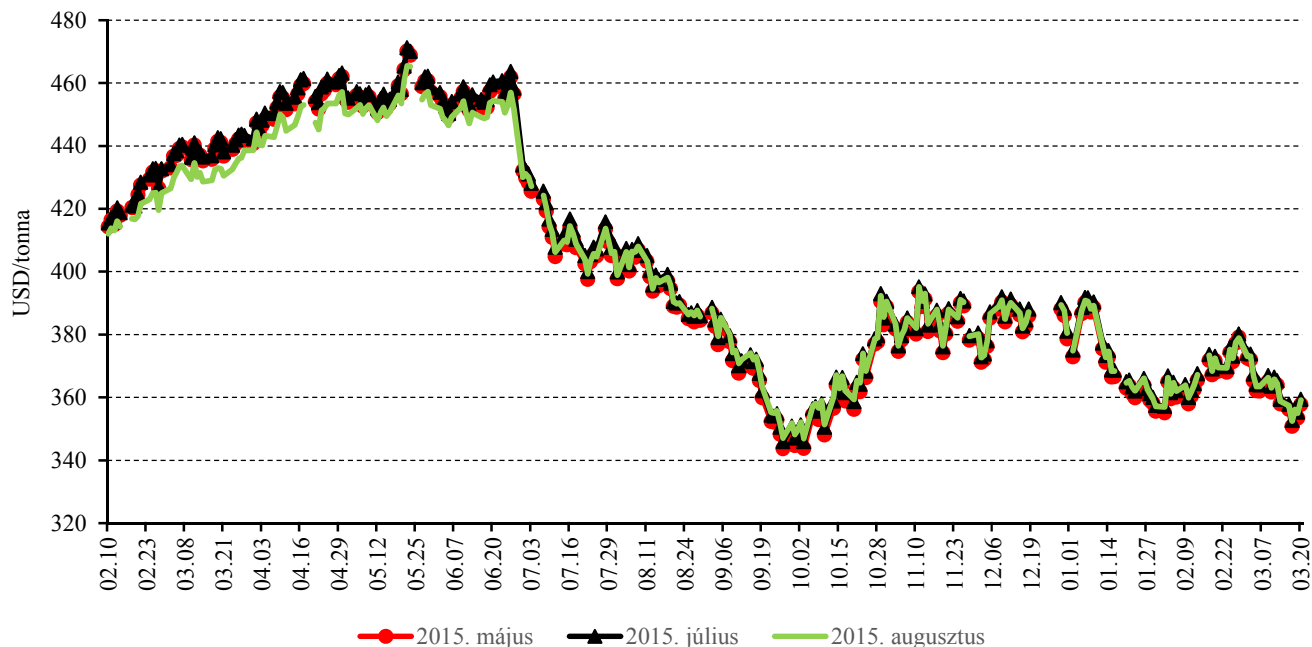
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 03. 18.	2015. 03. 19.	2015. 03. 20.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2015. május	HUF/tonna	112 010	112 010	112 010
	Repce	2015. augusztus	HUF/tonna	102 000	102 000	102 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repce	2015. május	EUR/tonna	370	371	371
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2015. május	USD/tonna	355	353	358

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

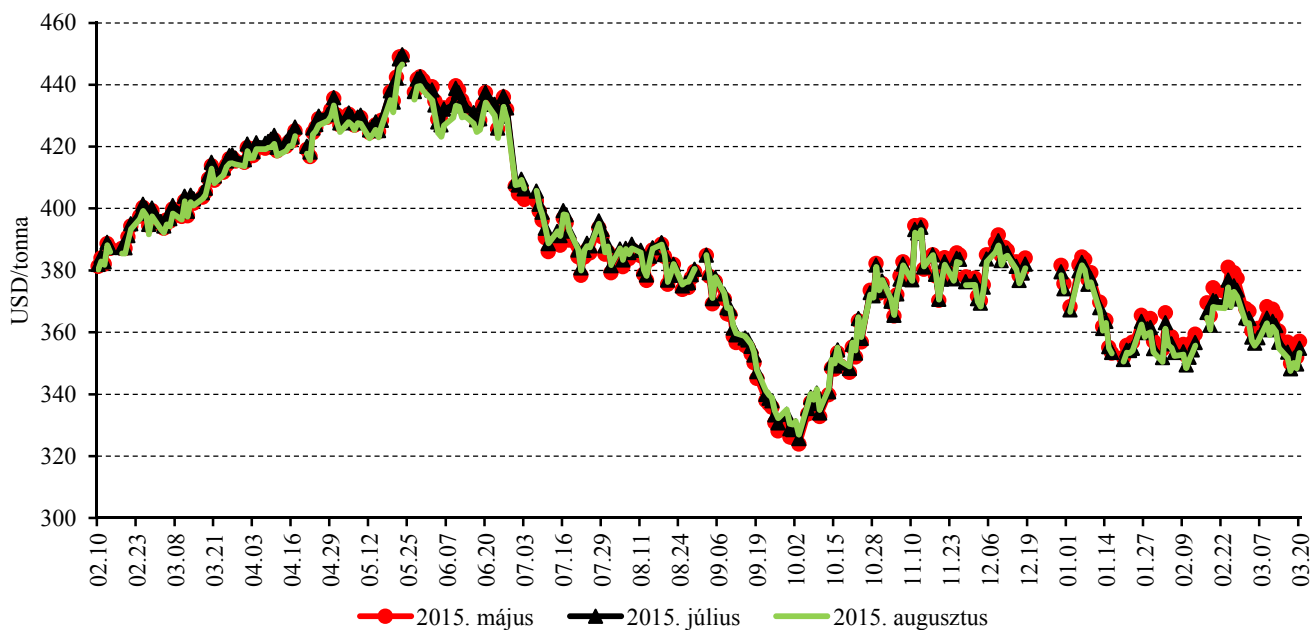
Az olajmagok és származékaik jegyzése

11. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

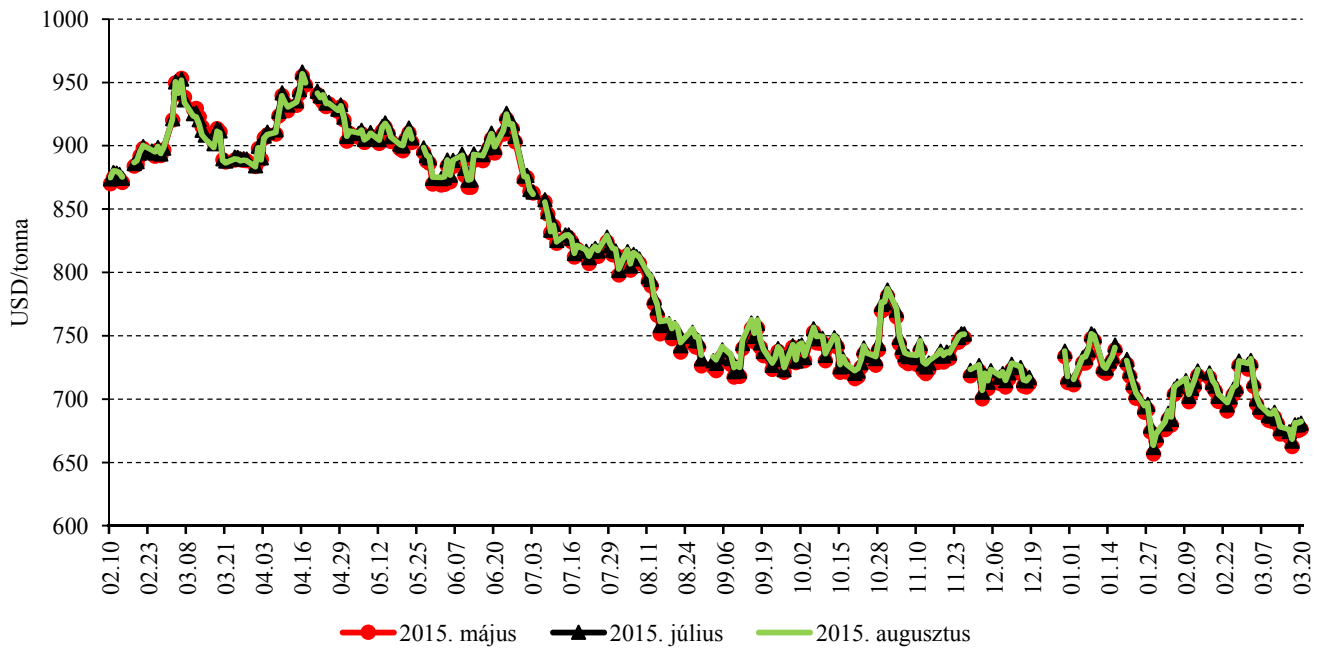
Forrás: CME/CBOT

12. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

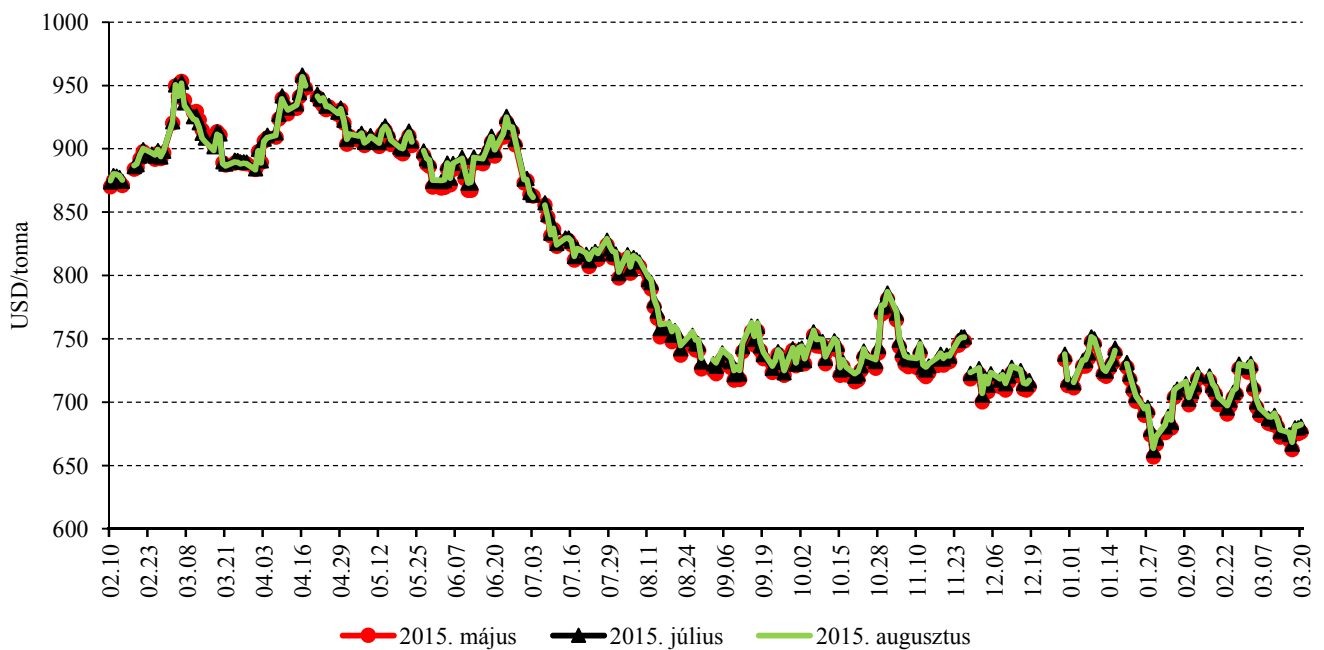
Forrás: CME/CBOT

13. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

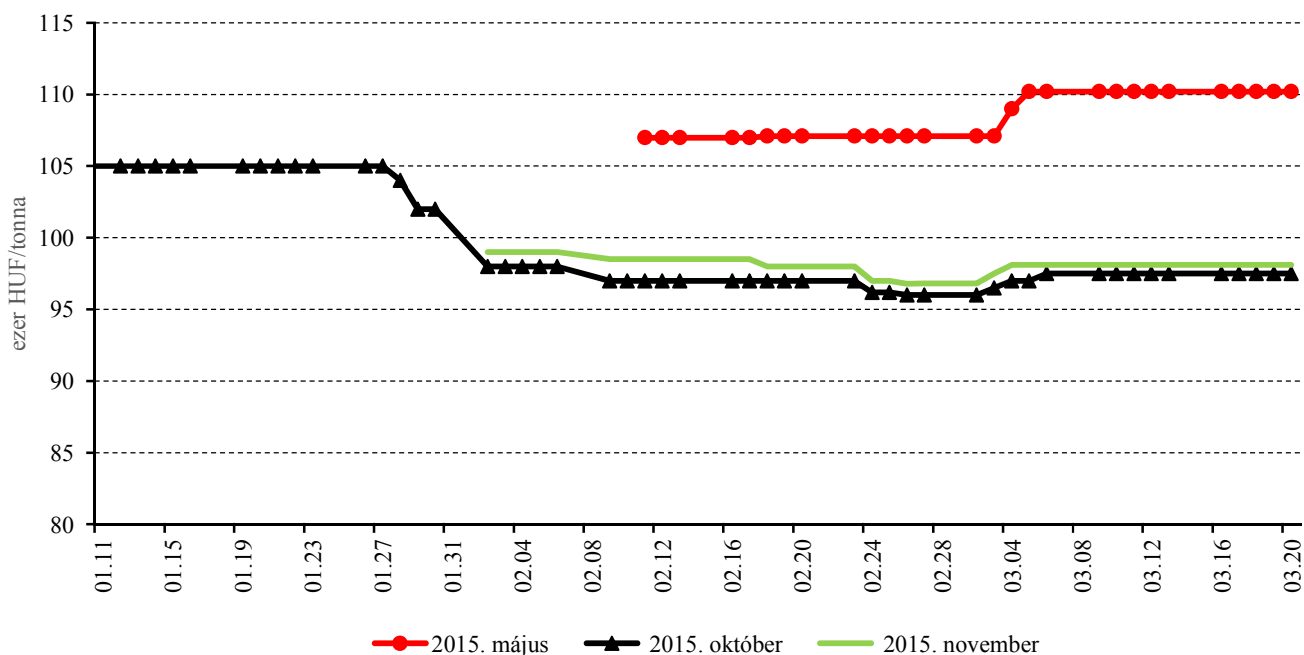
Forrás: CME/CBOT

14. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

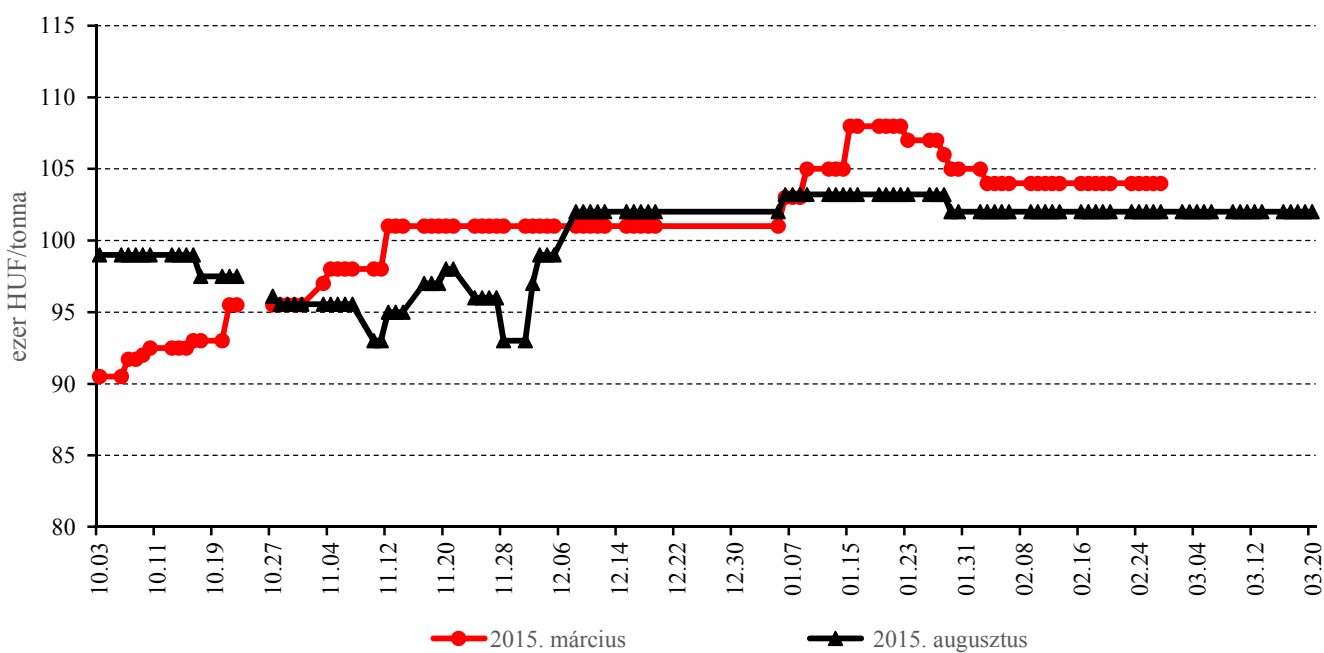
Forrás: Euronext/MATIF

15. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2015. március 20.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2015. május	371	112 626
	2015. augusztus	358	108 531
	2015. november	360	109 289
	2016. február	361	109 517
	2016. május	358	108 682
	2016. augusztus	351	106 559
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2015. május	358	101 693
	2015. július	359	102 153
	2015. augusztus	359	102 069
	2015. szeptember	354	100 523
	2015. november	351	99 876
	2016. január	353	100 377
SZÓJADARA	2015. május	357	101 478
	2015. július	355	100 820
	2015. augusztus	353	100 413
	2015. szeptember	352	99 974
	2015. október	348	98 972
	2015. december	349	99 066

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBIT

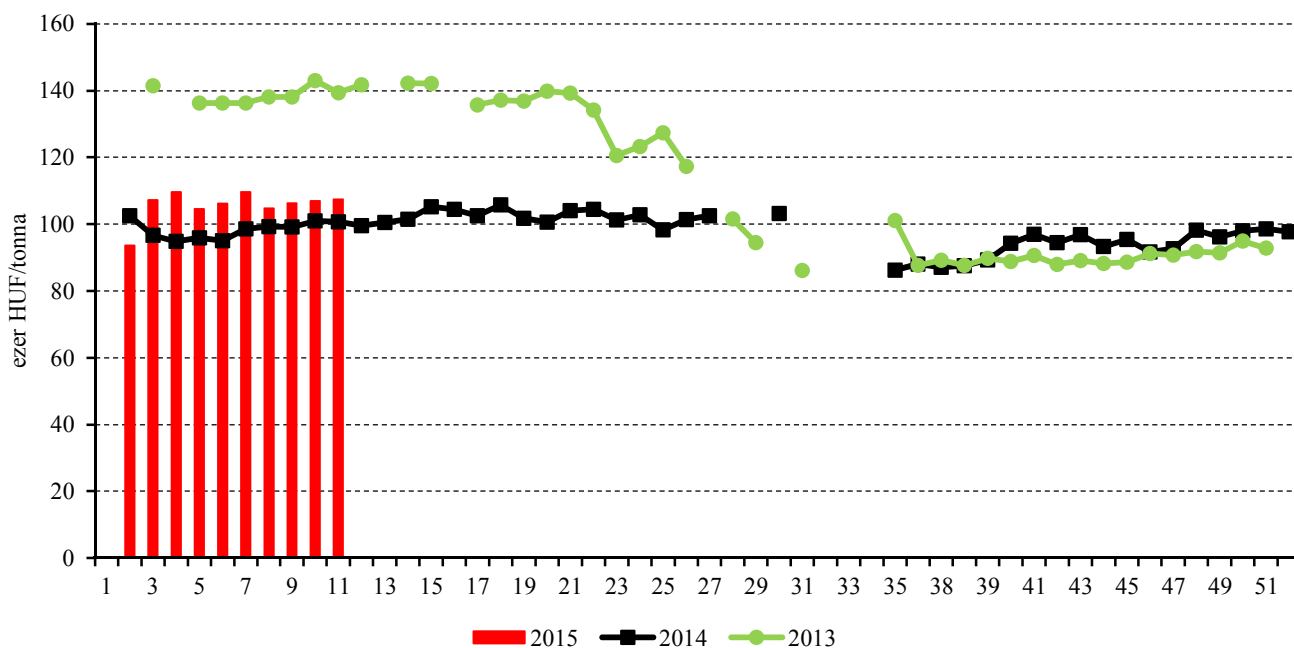
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2015. március 17.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	738	224 134
Napraforgóolaj (finomított)		853	259 083
Szójaolaj (nyers)		723	219 575
Szójaolaj (finomított)		783	237 810
Napraforgódara	Ausztria	-	-
Repcedara		245	74 458

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

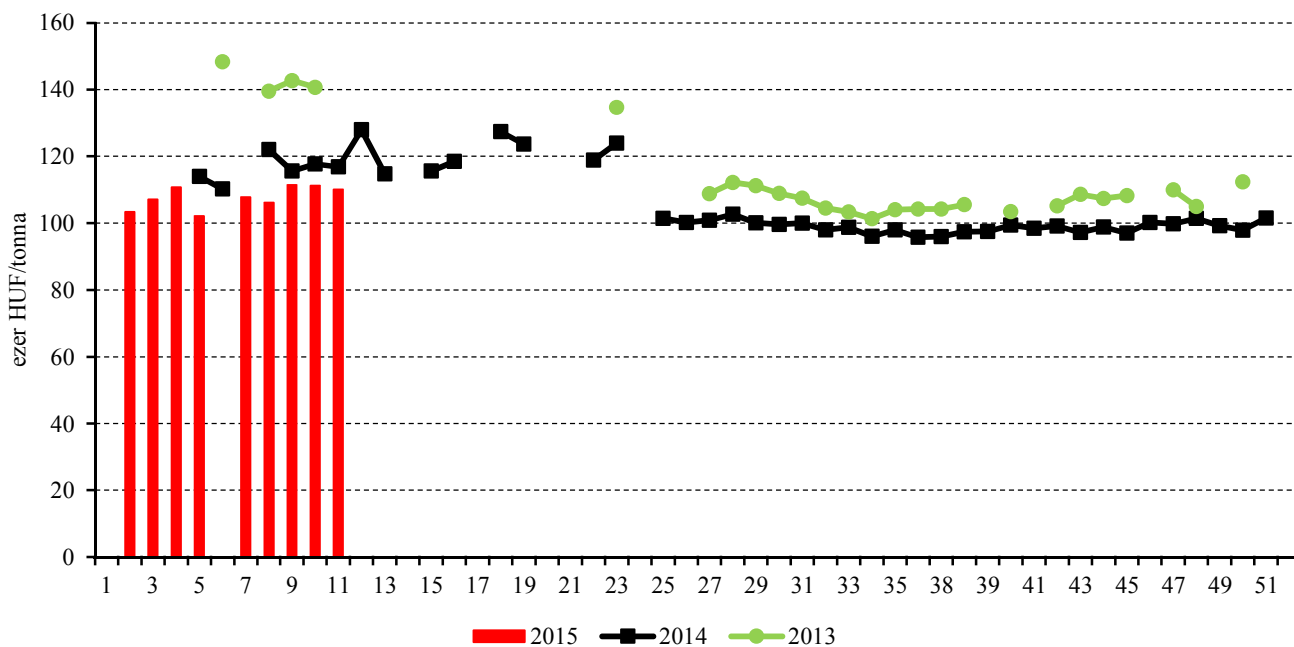
Termelői és kikötői árak

17. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2015. 02. 27.	2015. 03. 06.	2015. 03. 13.	2015. 03. 20.	
SZÓJA	BAB	USA FOB Gulf	410	405	405	385
		Brazília FOB Paranagua	390	375	375	370
		EU CIF, USA-ból	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		EU CIF Brazíliából	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		Ukrajna FOB	405	390	380	380
	DARA	EU CIF Rotterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
OLAJ	EU FOB Rotterdam	770	745	720	740	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	410	405	400	375
		EU, 00 CIF Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		Ukrajna FOB	405	400	375	385
	DARA	EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	750	750	735	740
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	DARA	Franciaország CIF	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	810	780	810	800
		Fekete-tenger FOB	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2014. 11. hét	2015. 10. hét	2015. 11. hét	2015. 11. hét/ 2014. 11. hét (százalék)	2015. 11. hét/ 2015. 10. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	1 080	...	1 013	94	...
	HUF/tonna	215 239	...	217 359	101	...
Napraforgódara	tonna	6 481	4 036	5 040	78	125
	HUF/tonna	59 370	57 949	56 060	94	97
Nyers repceolaj	tonna	-	-	...
	HUF/tonna	-	-	...
Repcedara	tonna	...	911	1 423	...	156
	HUF/tonna	...	67 851	63 843	...	94

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2013	2014	Változás (százalék)
ezer tonna				
Export	1205 Repcemag	432,9	593,2	137,0
	1206 Napraforgómag	417,6	464,4	111,2
	2304 Szójadara	39,3	63,9	162,6
Import	1205 Repcemag	169,7	113,6	66,9
	1206 Napraforgómag	297,7	263,5	88,5
	2304 Szójadara	503,5	412,9	82,0

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagmérlege

	USDA		Oil World	
	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}
SZÓJABAB				
Termelés	284	315	284	312
Felhasználás	241	254	238	252
Export	113	117	114	121
Import	111	114	114	120
Zárókészlet	66	90	68	89
REPCEMAG				
Termelés	71	71	70	69
Felhasználás	66	68	64	67
Export	15	14	16	14
Import	15	14	16	14
Zárókészlet	7	7	8	7
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	43	40	43	41
Felhasználás	38	37	39	37
Export	2	2	2	2
Import	2	2	2	2
Zárókészlet	3	3	3	3

^{a)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World

Bioüzemanyag melléklet

A bioetanol globális termelése 91,3 millió m³ volt 2014-ben, 3, százalékkal több, mint 2013-ban. A világ két legnagyobb bioetanol-előállító országa továbbra is az USA és Brazília maradt. A két ország adja a globális bioetanol-kibocsátás 85 százalékát. A termelés növelését a föld északi féltekéjén a jó gabonatermés támogatta az elmúlt évben.

A Nemzetközi Gabona Szövetség (IGC) közlése szerint a 2013/2014. gazdasági évben globálisan 154,4 millió tonna gabonát használtak fel bioetanol előállítására, 8,7 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. A 2014/2015. gazdasági évben a felhasználás növekedésének üteme várhatóan 2 százalékra fog lassulni, a becslések szerint 157,6 millió tonna gabona kerülhet a bioetanol gyártó üzemekbe. Az alapanyag alacsony ára ösztönzőleg hatott a termelési kedvre az elmúlt évben, de a lanyha kereslet miatt a késztermék ára a ráfordítások áránál erősebben gyengült, ami rontotta a bioetanol-termelés jövedelmezőségét.

A legtöbb bioetanol, 53,7 millió m³-t, 2014-ben is az USA-ban állították elő. Az előző év őszén 361 millió tonna kukoricát takarítottak be az országban. A jó terméskilátásoknak és a későbbi bőséges termésnek köszönhetően az alapanyag ára egész évben nyomott maradt, ami a bioetanol termelési költségét alacsonyan tartotta, de a kereslet a termék iránt gyenge maradt. A bioetanol alacsony ára ugyanakkor javította a termék versenyképességét a világpiacra. A termelés és a kereslet közötti egyensúly megtartása érdekében az USA növelte a külpiaci aktivitását: míg 2013-ban 2,7 millió m³-t, addig 2014-ben 3,7 millió bioetanol exportált. A kiszállított bioetanol 35 százaléka Kanadába került.

Az *F.O.Licht* szakértőinek várakozásai szerint az USA 2015-ben az előző évvel közel megegyező mennyiségű, mintegy 53,4 millió m³ bioetanol állíthat majd elő. Az ország bioetanol-készlete 2014 decemberében meghaladta a 3 millió m³-t (2013. december: 2,6 millió m³). Braziliában a cukornádültetvényeken a szárazság nagy károkat okozott 2014-ben. Az ország 24,1 millió m³ bioetanol termelt tavaly, ami 2013-hoz viszonyítva 5,6 százalékos csökkenést jelentett. Braziliában az ásványolaj árát a kormány határozza meg. Az ásványolaj belföldi ára alacsonyabb volt a világpiaci árnál 2014 első felében. Az ásványolaj világpiaci ára 2014 nyaratól

folyamatosan csökkent, ugyanakkor Braziliában a termék kormány által meghatározott ára ennek ellenére változatlan maradt. A negyedik negyedévben a rossz logisztikai és raktározási körülmények miatt Brazília nem tudta növelni beszállításait a már olcsóvá vált ásványolajból. Az elmúlt évben, amikor még az ásványolaj ára magas volt, a kormány javasolta, hogy 2015. februártól 27 százalékra emeljék a kötelező bekeverést, ami élenkítheti a bioetanol iránti belpiaci keresletet.

Az *F.O.Licht* szakértői Braziliában is a bioetanol-termelésének stagnálására számítanak 2015-ben, az előző évvel azonos mennyiség előállítását (24,1 millió m³), továbbá a kivitel csökkenését valószínűsítik.

Az ázsiai országokban 4,9 millió m³ bioetanol állítottak elő 2014-ben, a régió termelése először haladta meg az Európai Uniót. A térségben, számos országban évről évre emelik a kormányok a bekeverési arányt. Kínában két év után az idén újra a termelés növekedésével számolnak. India 2015-ben a cukor termékpályát érintő intézkedéseknek köszönhetően a térség második legnagyobb bioetanol-termelője lehet. Thaiföldön a magasabb etanoltartalmú keverékek (E-20 és E85) felhasználásának bővülése támogatja a termelés növelését. Az országban, az elmúlt évben rekord mennyiségű, 105 millió liter bioetanol értékesítettek. Pakisztán termelése megtorpanhat, mivel a gyártás alapanyagaként használt melasz rendelkezésre álló mennyisége várhatóan kevesebb lesz.

Az *F.O.Licht* szakértői Ázsiában 5,3 millió m³ bioetanol előállításával számolnak 2015-ben, ami 8,8 százalékos növekedést jelentene az előző évi mennyiséghez képest.

Az Európai Unió a világ negyedik legnagyobb bioetanol-előállítója, ahol 4,8 millió m³ bioetanol termeltek 2014-ben, szemben a 2013. évi 4,6 millióval. Az EU-ban az alapanyagokat termelő mezőgazdaság kedvező eredményeket ért el tavaly. A legnagyobb bioetanol-előállító országban, Franciaországban a cukorrépatermés rekord mennyiségű volt. A bőségesen és olcsón rendelkezésre álló alapanyagoknak köszönhetően Európában is csökkent a bioetanol előállításának költsége, de az érdeklődés gyenge volt a termék iránt ebben a régióban is.

A lanyha belső kereslet és a késztermék alacsony és versenyképes belpiaci ára miatt a közösségen kívüli

nagy exportőr országok kevesebb bioetanolt tudtak szállítani az európai piacra 2014-ben, mint 2013-ban. Az európai kikötőkbe a 2013. január-október közötti időszakban 923 ezer m³, míg 2014 azonos hónapjaiban mindössze 605 ezer m³ bioetanol érkezett. Az EU legnagyobb beszállítói: Guatemala (84 ezer m³), Bolívia (60 ezer m³), Pakisztán (55 ezer m³), Oroszország (48 ezer m³), Peru (43 ezer m³) és Costa Rica (40 ezer m³) voltak. Costa Rica és Bolívia növelte a Közösségbe irányuló exportját, a többi nagy beszállító az előző évinél kevesebb bioetanolt értékesített az európai piacon. Az Európai Unió bioetanol-exportja ugyanakkor 84 ezer m³-ről 215 ezer m³-re nőtt.

Az *F.O.Licht* adatai szerint Magyarország a január és október közötti időszakot figyelembe véve, enyhén növelte az EU-ba irányuló szállításait 2014-ben (2013: 319 ezer m³; 2014: 328 ezer m³) és Franciaország után továbbra is az EU második legjelentősebb nettó exportőre. A legfontosabb célországok Ausztria, Csehország, Németország, Lengyelország és Románia voltak.

Az európai fórumokon folytatódott az 595/2012-es Bizottsági javaslat vitája. Az Európai Bizottság tervezi, hogy a 2020-ra előírt 10 százalékos bioüzemanyag-résarányból csak 7 százalék lehessen élelmiszer-növényből előállított. Ez év február 24-én Nils Torvalds finn képviselő tervezetet nyújtott be arra vonatkozólag, hogy az élelmiszer-növényekből előállított bioetanol

mennyiségét csökkentsék 6 százalékra. Az úgynevezett „fejlett bioüzemanyagok” az alapanyagtól függően továbbra is kétszeresen vagy négyszeresen lennének elszámolhatók. Az Európai Unióban a 2020 utánra vonatkozó bekeverési célértékek nem kerültek megfogalmazásra. A tagállamok között nincs összhang a közvetett földhasználat-változás (*ILUC*) megítélésében sem. Németország arra törekszik, hogy a mennyiségi célérték helyett az üvegházhatású gázok kibocsátásának megta- karítására helyezze a hangsúlyt. Több tagország, ahol lemaradás van a kötelező bioüzemanyag-résarány teljesítésében, már nem tesz erőfeszítést az első generációs bioetanol-üzemek építésére. Más országok (Magyarország, Nagy-Britannia) ugyanakkor tovább növelik a kapacitásaikat.

A gyenge kereslet és az alacsony árak az EU-ban is rontották a bioetanol-termelés jövedelmezőségét, ezért az *F.O.Licht* szakértői a termelés kisebb mértékű, 5,8 százalékos növekedését várják 2015-ben (5,1 millió m³).

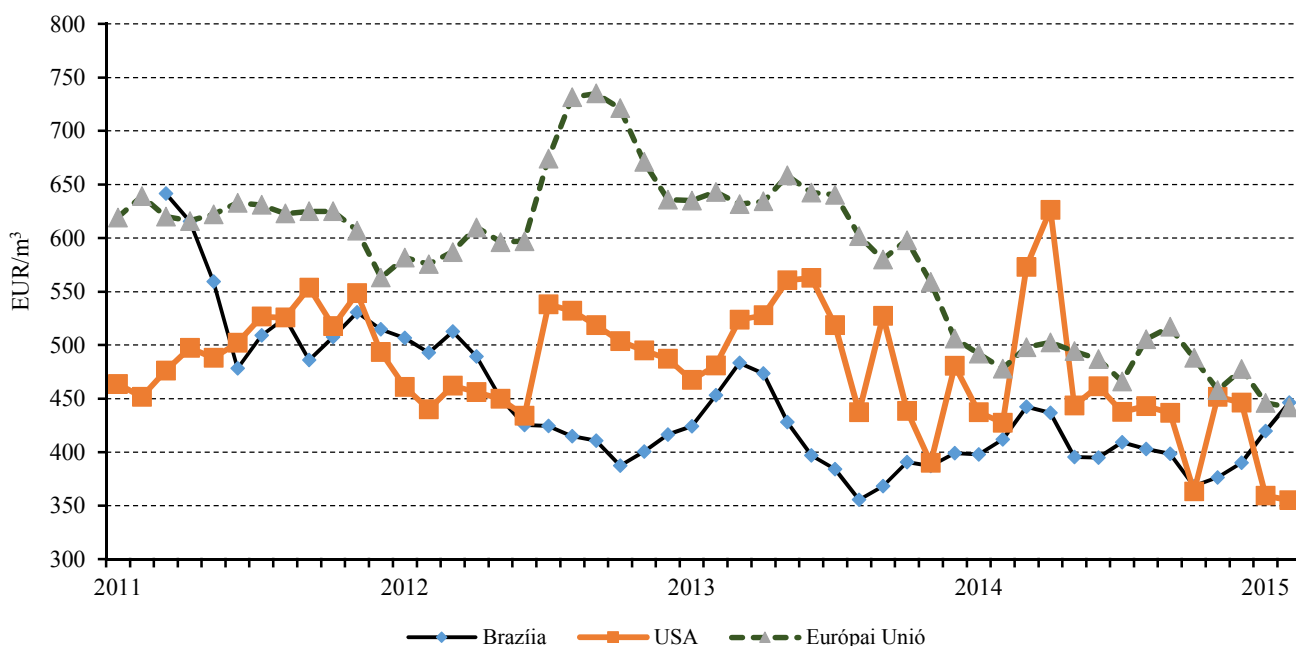
A szakértők a fenti regionális adatok alapján a 2015-ben várható globális bioetanol-előállítást 91,9 millió m³-re teszik, ami csupán 0,7 százalékkal haladná meg a 2014. évi mennyiséget.

Agrárpolitikai Hírek

- A Kormány 1099/2015. (III. 5.) határozata az „LNG (*Liquefied Natural Gas*) infrastruktúra magyarországi

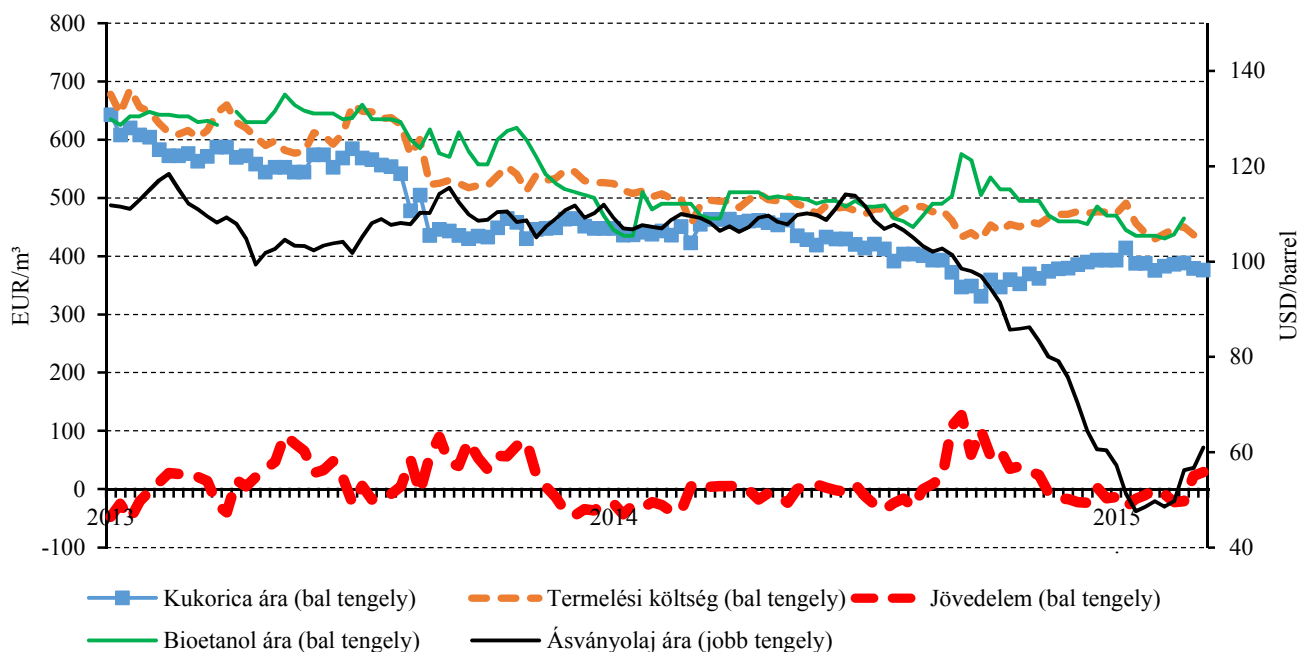
kiépítésének előkészítéséről és a töltőpontok megvalósítása a Pannon-LNG projekt keretében” című projektjavaslatnak az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2014. évi pályázati kiírására történő benyújtásáról rendelkezik. A Kormány egyetért a projektjavaslattal.

19. ábra: A bioetanol ára néhány termelőközvetben (2011-2015)

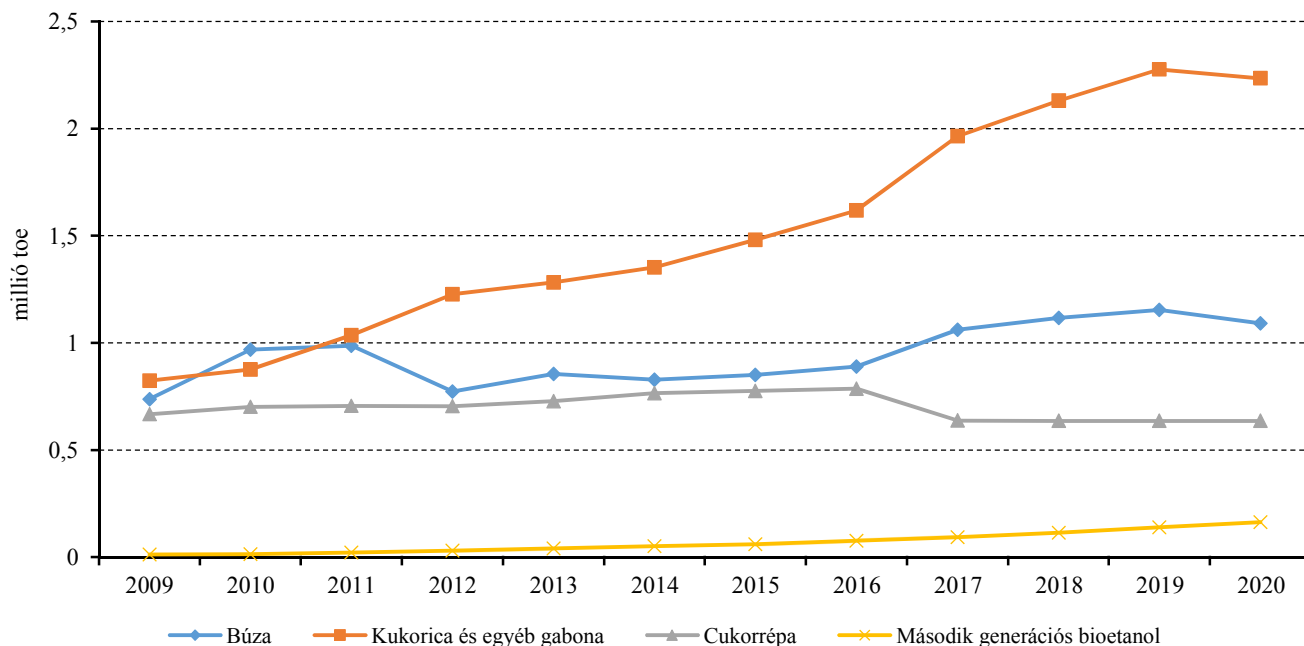

Megjegyzés: Brazília – FOB Santos, USA – FOB Gulf, EU – ARA FOB T2.
 Forrás: F.O.Licht

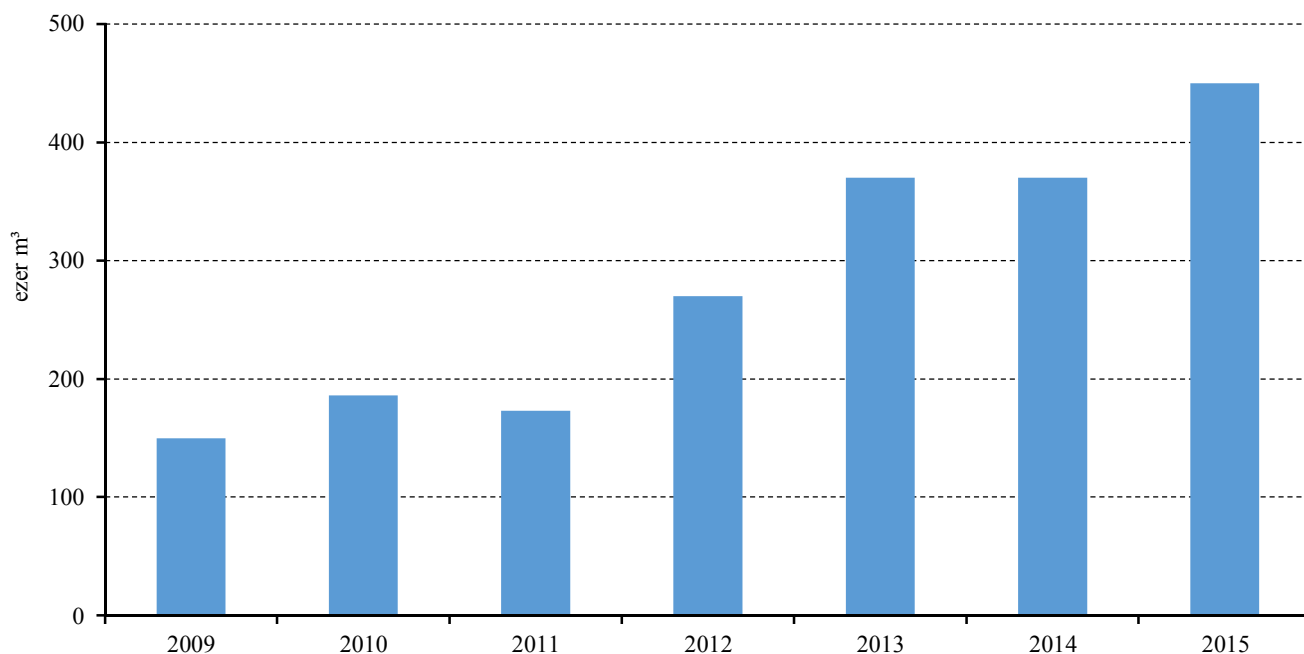
20. ábra: A kukorica alapú bioetanol-előállítás jövedelmezőségének alakulása az Európai Unióban (2013-2015)

Megjegyzés: a kukorica ára 1 m³ bioetanol előállításához szükséges kukorica árát jelenti.
 Forrás: F.O.Licht, HGCA

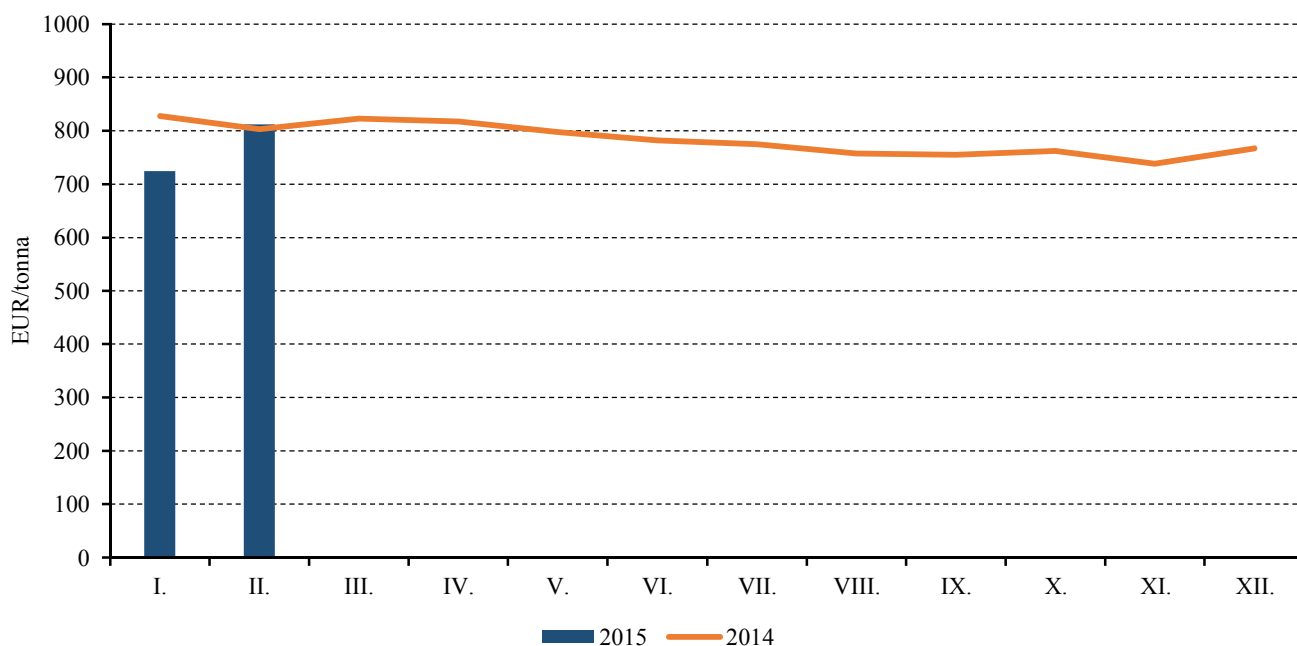
21. ábra: **Bioetanol-előállításra felhasznált alapanyagok változása olajjegyértékben kifejezve az Európai Unióban (2009-2020)**

Forrás: Európai Bizottság

22. ábra: **Magyarország bioetanol-termelése (2009-2015)**

Forrás: F.O.Licht

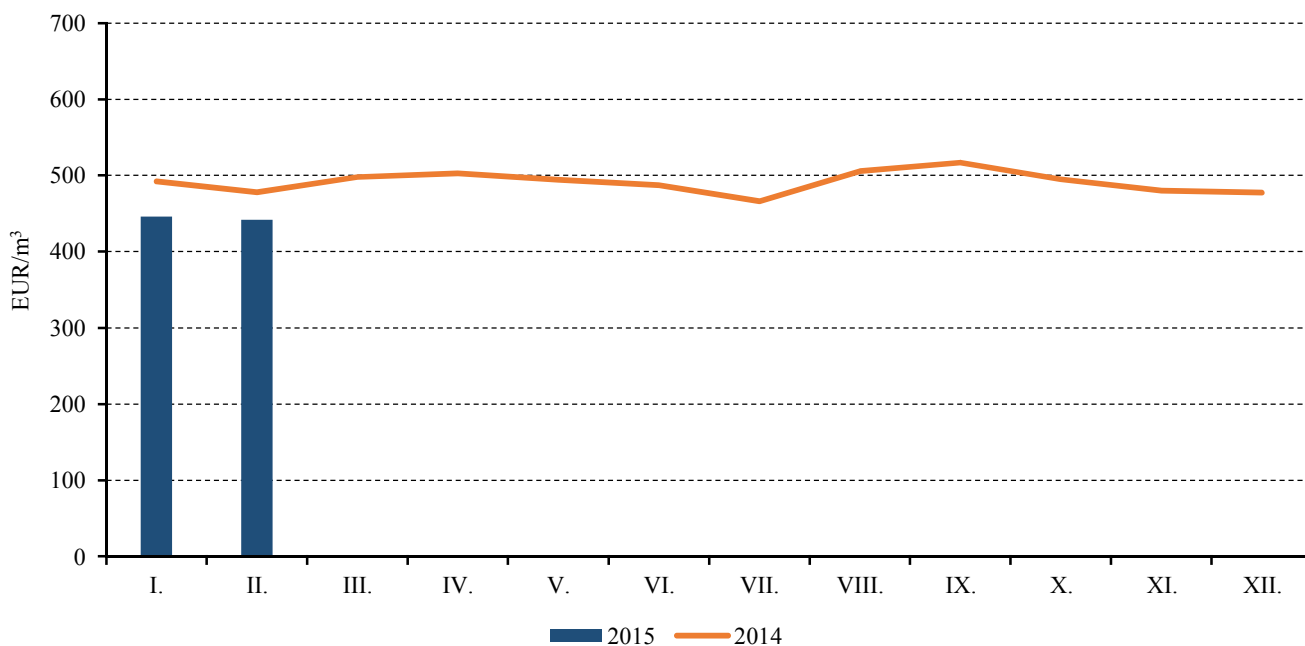
23. ábra: A repceolaj-metil-észter ára a nyugat-európai kikötőkben (2014-2015)

Megjegyzés: FOB ARA, EN 14214-es szabványnak megfelelő.

Forrás: Kingsman

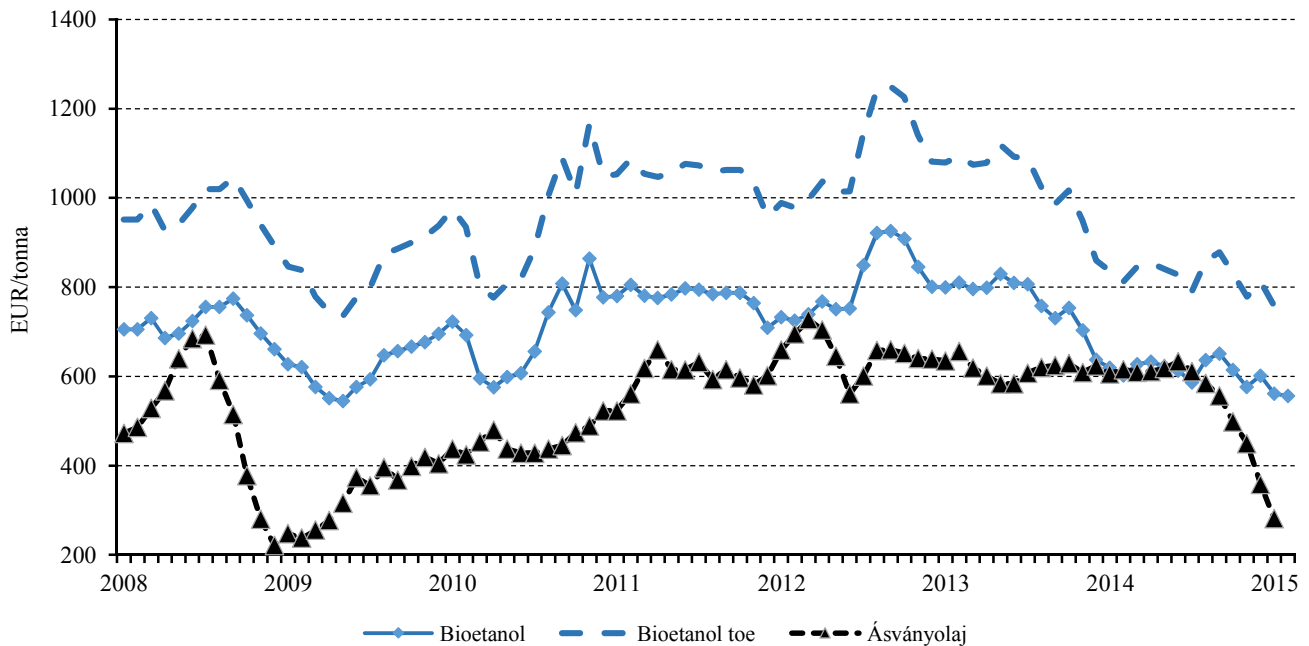
24. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2014-2015)

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, FOB ARA T2

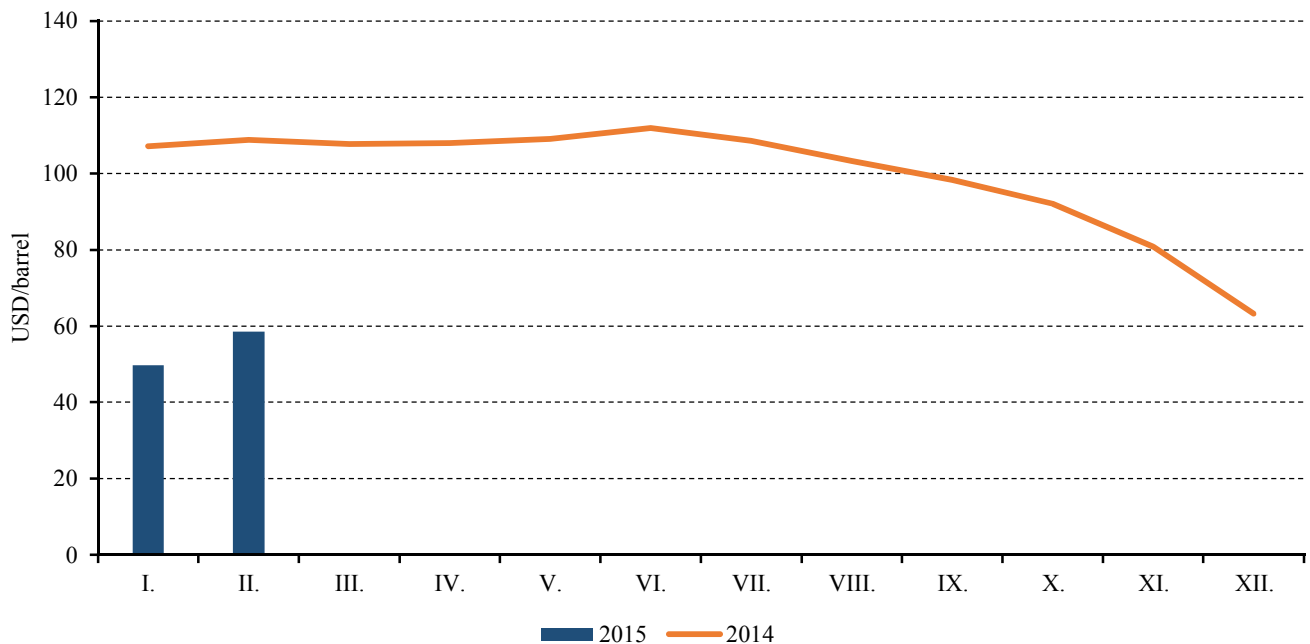
Forrás: F.O.Licht

25. ábra: A bioetanol és az ásványolaj ára, valamint a bioetanol olajjegyénértékkel korrigált ára az Európai Unióban (2008-2015)

Forrás: F.O.Licht, HGCA

26. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: HGCA

